

ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПОТУЖНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Успішне функціонування та розвиток потужних промислових підприємств на сучасному рівні розвитку економіки України залежить від ефективної інноваційної діяльності. Інновації на великих підприємствах здійснюються в умовах постійно діючих централізованих та тимчасових організаційних структур (так званих «творчих команд» або «змішаних бригад»). На підприємствах інноваційною діяльністю займаються спеціальні підрозділи, що виконують дослідницькі та проектно-конструкторські роботи та утворюють організаційну структуру НД і ДКР.

Організаційна структура НД і ДКР – це сукупність наукових, конструкторських, проектних, технологічних та інформаційних підрозділів, які реалізують основну творчу діяльність, спрямовану на створення нового продукту – інновацій, а також охоплюють виробничі, допоміжні та управлінські підрозділи, що забезпечують виконання планів НД і ДКР та виробництво і комерціалізацію створених інновацій (рис.1).

Рис. 1. Види організаційних структур

Особливістю організації НД і ДКР у промислових фірмах стало підпорядкування окремих підрозділів організаційної структури завданням забезпечення тісного зв'язку між програмою НД і ДКР та виробництвом, скорочення циклу дослідження та впровадженням наскрізного управління

від виникнення ідеї до її реалізації «під ключ». При виборі варіанту організаційної структури найважливішим критерієм є мінімальна кількість її ієрархічних рівнів, тобто організаційна структура має бути якомога плоскішою, що знижує витрати на управління, а прийняття рішень наближається до рівня, на якому воно виконується. При функціональній структурі підрозділи НД ДКР поділяються на сектори, відділи, які займаються певною галуззю науки. Тематична організаційна структура надійно орієнтує служби НД і ДКР на вимоги і проблеми виробництва, збуту і змушує працівників НД і ДКР орієнтуватися на кінцевий результат.

Проектна організаційна структура застосовується тоді, коли основним завданням є одночасне виконання кількох проектів, що потребує залучення фахівців різних галузей науки. Така оргструктура має велику гнучкість, ефективність і застосовується на найбільш передових проектно-та інноваційно-орієнтованих підприємствах світу. Фазна організаційна структура організована за стадіями НД і ДКР і передбачає створення підрозділів теоретичних і пошукових досліджень, інженерно-технологічних розробок та проектування. Комбіновані організаційні структури створюють найкращі можливості для швидкого та якісного виконання всього комплексу робіт НД ДКР. До таких комбінованих структур належить матрична структура, яка поєднує в собі ряд ознак як продуктового (тематичного), так і функціонального порядку.

До методів інноваційної діяльності можна віднести: традиційну послідовну організацію робіт; паралельну організацію робіт; інтегральну організацію робіт; організацію роботи «змішаних бригад». За традиційної послідовної організації робіт інноваційна діяльність здійснюється по черзі в різних функціональних підрозділах підприємства.

Після завершення роботи в черговому підрозділі передбачається прийняття одного з двох рішень: продовжувати чи зупинити здійснення проекту створення нового продукту. За паралельної організації робіт початок роботи не потребує завершення попереднього етапу роботи, здійснюваного в іншому підрозділі, а допускає одночасне їх проведення. При цьому передбачається оцінка кожного етапу роботи після його закінчення і прийняття. Інтегральна організація робіт дає змогу поєднувати в часі виконання усіх видів і фаз інноваційної діяльності, пов'язаної зі створенням інновації. Для цього формується змішана бригада, до складу якої включають усіх необхідних фахівців, що дає можливість одночасно вирішувати всі питання розробки, синхронізувати дії з організації виробництва та післяпродажного обслуговування нового виробу.